



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Qvibus Totvm Hominis Christiani Officivm Explicatvr; Quídque is fugere,
quid agere debeat, quàm exactiſimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindellicorum ; Dilingæ, 1695

Discursus V. De Injuria, quam Peccatum infert Beneficio Incarnationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45988](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45988)

ne Patri, & Filij, & Spiritu Sancti.
Hec igitur impostera inuolabile
nostram deberet esse propositum, si
non indigne Christiani characterem
gerere voluerimus. Una anima so-
la sit unius solius Dei, tres illius po-

tentia, omnes in trium diuinarum
Personarum, quarum sunt velut ima-
go, obsequium semper dedicate fun-
to. *Admireris cui, intelligam
te, diligam te, o beata*

Aug. l. 5,
de Trini.

Trinita.

DISCURSUS V.

De Injuria, quam Peccatum infert Beneficio
Incarnationis.

VNus ex illustriori-
bus titulis, qui-
bus Isaias Propheta
Saluatorem Mundi
insigniuu, est, quod
illum Admirabilem
appellat. *Vocatur nomen eius Ad-
mirabile: sed quid vult dicere Admi-
rabilis? ut effectus aliquis admiratio-
nem moueat, Sanct. Thomas requirit
contradictionem sic apparentem,
ut ad primam intuitum vera eius
causa ignoretur. Verum quæ magis
insolita, magisque abstrusa in-
ter homines poterat videri contradi-
ctio, quam duas naturas infinite à
se invicem distantes in unâ personâ u-
nitatis intueri, sicut sunt natura diuina
& humana? Si hunc Mundum nihilo
unitum videretis, an non vehe-
menter admiraretis? Attamen ma-
ior inter Deum & hominem, quam
inter Mundum & nihilum intercedit
distantia, quare Deum hominem
factum intueri, est nihilum cum u-
niuerso unitum videre. Cur igitur
in admirationem rapi non debere-*

mus, maxime si consideremus, non
solum Deum hominem factum, sed in
statum hominis miseri, dolentis &
mortui se demississe; & quod immen-
sum superat, omne quod dici potest,
in peccatoris habitu & forma compa-
ruisse, quod est minus, quam nihi-
lum? Admirabilis igitur vocatur Re-
demptor noster; quia in terras de-
scendens contradictiones omnium
possibilium maximas in se recepit,
univitque. Nihilominus in hoc ipso
prodigioso objecto nova à peccato-
ribus admirationis causa adiungitur
contrarietatibus ab illis enascentibus.
Audio Salvatore nostrum ab illis in
signum positum esse, cui totâ morum
suorum contradictione se opponunt:
In signum cui contradiceret. Quæ est Luc. 2.
igitur major admirandi causa, quam
videre Deo homini facto ab homi-
nibus contradici, pro quibus se ho-
minem fecit? Magna hæc contradi-
ctio, quæ tantopere à peccatorum
malitiâ augetur, erit præsentis Di-
scursus mei materia; in quâ ex una
parte ostendam, quantum boni à Fi-
lij

GNERI
Tristrianus

lij Dei Incarnatione perceperimus; ab alterâ parte, quibus injurijs velut incarnatus à Peccatoribus afficiatur.

II. Qui omnia beneficia, quæ à Sole hominibus conferuntur, recensere vellet, optimè ad tria capita eadem reduceret; nimirum quòd ab illo regantur, illuminentur & vivificentur. Adhæc etiam ipsa tria capita immensum beneficiorum suorum cumulum videtur Christus, in terram descendens, reduxisse, quemadmodum ore proprio his verbis affirmavit. *Ego sum via, veritas & vita.* Via quoad exemplum, veritas quoad Doctrinam, vita quoad culpæ redemptionem: & hoc modo se verum Mundi solem demonstravit. *Ego sum lux*

Jo. 1.

6.

Mundi, quæ actiones nostras dirigit, quæ tenebras nostras illuminat, nosque vitâ quadam immortalî vivificat.

Job. 8.

22.

I.

III. Primum igitur caput, ex quo Jesu Christo infinite obstricti sumus, est exemplum, quo nos dirigit, ut secuti ultimum finem nostrum attingamus. *Ego sum via.* Considerate, Charissimi, omnem effectuum perfectionem in hoc consistere, ut causis suis assimilentur; ideoque cum animæ sint planè proprius DEI effectus, sequitur, omnem illarum perfectionem à Redemptoris sui imitatione dependere. Sed huic duæ præcipuæ difficultates se opponerant. Prima est, quòd Prototypon, quod est Deus, agrè cognoscebatur. Altera erat nimia difficultatis apprehensio in exprimendo extypo, hoc est ipsâ divinarum virtutum excecendorum praxi. Utraque hæc difficultas, quæ quasi duo ingentes montes in via nostra se objiciebat, à Christo, qui se viam nostram fecit, disjecta fuit. *Ego sum via.*

IV. Quoad primam difficultatem hæc semper à primis sæculis hominibus cum Deo fuit contentio, quòd illi cum ex carne composti sint, Deus autem purus sit Spiritus, visibilium Deum, sibi quæ similem habere voluerint. Hæc potissima fuit non tantum inter Gentiles, sed etiam inter Judæos Idololatricæ causâ; qui tamen orant populus electus. Sub Mundi principiâ, quando adhuc creatura illius recens erat memoria, nullum hujusmodi inveniebatur, qui aliam, quàm verum Deum adorare cogitasset. Et inter Hebræos, quædam in principio visibiliter Deus in columna per diem nubilà, de nocte verò conspiciente illos præcedebat, difficile non erat, relictis alijs, illi soli divinum exhibere cultum. At cum successu temporis viva illa divinitatis memoria inter gentes exstingueretur, ut certi essent, se Deum habere capacitati suæ proportionatum, ausi sunt aliquem proprijs manibus sibi effingere. *Communicabile nomen lapidibus, & lignis imposuerunt.* Filij enim Israel DEUM inter se non videntes, cum Moyses in monte segregatus cum solo solus ageret, tumultu Deum quæ petere inceperunt, quæ illum perdidissent, cum non intuerentur. Quare agnoscentes Deum tam

materiam cordis humani affectum, mirabili amoris captus illicio, genio nostro se accommodare voluit, sensibilemque, imò visibilem & familiarem se præbere, amoreque nostri Homo fieri. Ita, ut jam homines contenti vivere possint, cum causâ vice-rint, postquam sensibus illorum, tanquam testibus, se Deus subjecit. Quod fuit ab initio, quod audivimus, quod vidimus oculis nostris, quod perspeximus & manu nostrâ contrectaverunt, de verbo vita annunciamus vobis. Manifestam igitur nunc habemus ideam, dum ab omnibus Christi actionibus Dei virtutes, quas imitari debemus, ante oculos nobis ponuntur, quem admodum observavit Sanctus Ambrosius, Dominica carnis actus, divinitate exemplum est. Sol quando eclipsin patitur, nunquam totus obte-ndatur. Eodem modo Divinitas sub humanitate abscondita, non adeò tegitur, ut ex operibus non appareat, quæ illa fuerit. Unde benignitas Christi, puritas, patientia, mansuetudo, discurrendi suavitas, verborum sinceritas, verbo, omnes virtutes illius actiones eò collimabant, ut sensibilibus Dei bonitatem, puritatem, misericordiam, aliasque infinitas illius perfectiones, nobis quidem notas, sed in abstracto tantùm, perfecte cognosceremus.

V. Et ecce divinæ Incarnationis virtute primam, quam in imitando Deum homo prævidebat, sublatam difficultatem; quæ erat, quod Deus in Mundo non cognosceretur. Sed hæc minor fuit. Nimiùm difficile vide-

batur homini, posse se moribus suis assimilari Deo; cujus virtutum imitationem vix non impossibilem sibi imaginabatur. Ideo necesse fuit, Christum nobis fieri exemplum, ut hoc quoque impedimentum à nobis auferret. Homo eo modo formatus est, ut ad imitandum aliquid sit dispositissimus. Ratio est, quia unusquisque magis dispositus est ad eligendum aliquod bonum in particulari, quam ad aliquod bonum in universalis. Quod verò ostenditur opere, apparet ab operanti in particulari electum esse, adeoque magnam vim ad electionem nos moven- di. Ex quo clarissimè patet, quia Christus Redemptor noster esse voluit, necessarium fuisse, ut fieret nobis exemplum, essetque via nostrâ, quâ ipso tanquam vitâ nostrâ gauderemus. Aliàs nemo cordi humano persuasisset, fieri posse, ut tanta virtutum obstacula superarentur. Generosi Simonis milites videbant præclaram sibi offerri hostes & castris, & vitâ exuendi occasionem. Sed inundans de nocte torrens abruptâ viâ omnium fregit animos. At ubi Simon supremus advenit Polemarchus, tantam advertens pusillanimitatem, nihil dixit, sed invicto acies transiens animo aquam intrat. Credetisne, quæ secuta sit animorum mutatio? Ubi primò vix unus è viginti millibus ausus fuit tentare vadum, præire viso capite suo omnes certatim aquas transvadârunt, ita ut desideratâ victoriâ potiti sint. Quod si inclutus hic Machabæus prope littus istius fluminis

H minie

GNERI
TRISTANUS

minis recens exortit exercitum suum gravi oratione ad transiendum animasset, quantumcunque sive ab arte, sive à naturâ comparatam adhibuisset eloquentiam, nunquam tantum effecisset, quantum ipse primus transvadans exemplo suo obtinuit.

2. Mach. 16. 6. *Transfretavit primus, & viderunt eum viri, & transferunt post eum.*

Eandem creditore esse hominum conditionem, qui licet non ignorent, non solum decens esse, sed etiam indoli suæ tam excellæ necessarium, sectari virtutes; non tamen primas illas difficultates superare audebant, quæ quasi impetuolus quidam torrens illorum contibus opponerantur; donec visibile naturæ humanæ caput inter nos comparens, primum mille laborum pelagus ingressum, fronteque acutissimarum spinarum galeâ conspicuum, immentia post se animarum antea timidarum, postea generosarum & constantium, turmam amabili traxit violentiâ. Si Deus hoc modo non egisset nobiscum, profectò præceptis & persuasionibus ad sanctè vivendum nunquam induxisset.

VI. Antequam enim Christus, exemplum daturus Mundo, in terras descendisset, tam corruptus erat Mundus, ut ne quidem unicum in se toto sanam partem exhibere poterit. Vitium non solum omnem exuerat pudorem, sed etiam ipsum nomen suum deposuerat; ubique enim latrones, adulteri, homicidæ, scelerati divinis colebantur honoribus, certoque quodam modo supra sidera extolle-

bantur. *Ut fierent misera religio delicta.* Ita compatiens loquitur S. Cyprianus. Sed post Christi in terras adventum, ubi simile incriminæ reperietis vestigium, nisi forte in remotissima aliqua Mundi plagâ, ad quam sanctissimæ legis Evangelicæ notitia nondum pervenit? De cetero Mundus hic, qui ante Christum erat scelerum omnium sentina, nunc tantam saltem partem in liliorum campum conversus est: his siquidem adhuc diebus nostris in omnibus Christianæ religionis partibus iuxta vitam hominibus communia in pluribus animabus singularis floret pietas, quæ tota divini capitis hujus exemplo debetur, ante cujus in terras adventum tam difficile erat sectari virtutes, ut celeberrimi Philosophi confessi fuerint, propriâ licet cum ignominia, ut Patres ad tempora sua adhuc neminem fuisse inventum, qui præceptis suis homines vitiosos in bonos, & bonos in meliores converteret. Sed hoc non est mirum, illi enim Magistri plus dicebant, quam facerent, cum Christus contra plura fecerit, quam dixit, doctrinamque suam diu ante exemplo suo, & operibus monstraverit, prius quam verbis veritatem doceret. *Capit facere, & docere.* Quamobrem Philosophi illi, qui Mundum reformare studebant, Astronomo comparari possunt, qui neglectâ Sphærâ, sine circino, sine virga in manu, totum cæli sistema solâ voce vellet explicare. Certe populus de hac scientiâ, nihil caperet: ubi è contra legis Christianæ veritatem bene intellexit, postquam à

Christo Domino nostro, utpote magis experto, non solum rerum celestium natura nobis est manifestata, sed etiam virtus sua Sanctissima expressa; quem admodum sedulus aliquis faceret Astronomus, qui Siderum domos virga in arena formaret. Non igitur mirum est illius scientiam tam novam in Mundo fuisse virtutis, ut homines iustificaret. *In scientia sua iustificabit ipse iustus servus meus multos.* Scientia orat ejus, qui in se & se ipso faciebat, que ab alijs requirebat. *Jus ius iustificabit.*

VII. Accedit, exempla à Redemptore nobis relicta, non solum vitam esse sanctitatem àsequendi, sed etiam in via illa magis progrediendi. S. Wenceslaus Rex Bohemie solo nivibus recto de nocte nudipes invisens Ecclesias, cubiculum quendam ex alijs sibi fidissimum comitem ire voluit. Hic cum aliquando ob intensissimum frigus (licet calcateus esset) rigentibus nervis, viribusque ad portu pergendum deficientibus subsistere cogereretur, iustus fuit à pijsimo Rege, ut pedes suos vestigijs à se impressis immitteret; quod ille cum faceret, non tantum sensit pedes suos calefieri, sed etiam reliqua membra, ut sine difficultate in via tam laboriosa Dominum suam sequeretur. Eundem effectum in animabus nostris Redemptoris nostri præstant vestigia. Non solum vitam nobis monstrant; sed ad illam magnis passibus prosequendam animos & vires addunt; quem dmodum experiuntur, qui ijs insistant.

Vestigia ejus secutus est pes meus, dicebat Job, & ecce caulam, viam ejus custodi- vi. Quis autem effari poterit, quantum nobis hoc ipso Christus contulerit beneficium; cum non tantum divinitatis ideam nobis sensibilem, quam imitaremur, sed etiam imitationem ipsam tam faciliem reddiderit?

VIII. Olim homo imitabatur ad ipsas etiam bestias, ut ab ijs exemplum caperet. *Vade ad formicam, o piger.* Quasi diceret Deus, o homo in procuranda salute tua tam negligens, vade, vade & discce à fornicata, ut antequam tempus elabatur, pro æternitate tibi consulas. *Interroga jumenta & docebunt te; et volatilia caeli & dicabunt tibi.* Vade & discce à jumentis gratitudinem, servitorem & subjectionem Domino tuo debitam, qui te tam abundanter omni pascit honorum genere. *Discce ab avibus caeli,* non volutare te in stercore, qui, ut supra sidera eveharis, creatus es. Ab ipsis etiam addisce vermicibus, omnes injurias patienter tolerare, tu, qui ob peccata ipsis multò vilior factus es. Imò quod amplius est, ipsa terra te instruet sufficienter, ne superbias, sed ut etiam, licet pedibus conculcatus, patienter feras. *Loquere Terra, & respondebis tibi.* Hæc erant exemplaria olim à Deo homini proposita. Sed mutata jam rerum facie, postquam Deus homo factus est, jam dicit; *discce à me.* Ecce Dominus infinitæ majestatis, ut sensibile se nobis præberet exemplum, quod rudis creatura pro viribus suis imitari posset, tanto potere se abiecit, humanamque carnem

GNERI
CHRISTIANUS

Isa. 6. induit. *Ero ipse, qui loquebar, ecce adsum.* O dignationem amore infinito dignum, qualis est Divinus!

IX. Verum aspiciate, quæso, quam male hoc exemplum à peccatoribus transformetur! Primum omnium Christi actionum penitus obliviscuntur; si tamen oblivisci dici possunt, quas ne quidem unquam cognoverunt. Cum enim ejusdem Evangelij habenda esset ratio, quæ chartæ nauticæ habetur à nautis; id est, ut illud semper sit præ oculis apertum; tantus nihilominus Christianorum invenitur numerus, qui ne quidem semel id per annum aspiciere dignantur. Quod adhuc pejus est, aliquando tam contrariam Christo dicunt vitam, ut Mahumeti sectatores magis contrariam vivere non possint. *Inimici Crucis Christi.* Non solum exemplum Salvatoris non sequuntur, sed etiam aperta se illi fronte opponunt, videnturque tacite dicere id, quod faciunt: ad quid nobis serviunt leges Dei? Quid nobis prosunt ejus promissiones? Quid est denique Cælium? Concedantur hoc præsentem tempore nobis voluptates, detur auri & argenti copia, promoveamur ad dignitates & honores, futuram illud sibi Deus servet. *Venite fruamur bonis quæ sunt.* Si Christus fugit delicias, cracesque in hoc mundo quæsit; si Christus spreto divitiis sectatus est paupertatem: si Christus illusus, contemptus, quibusvis injuriis affectus, cum vindictam sumere posset, veniam impertivit, sic ille fecerit: nesciebat quid æstimatio, quid oblectamenta

essent. *Hæc* blasphemias plurimum plurimi Christianorum operibus suis quasi vocibus proferunt, qui adeo perversè vivunt, quasi corpus suum pro DEO suo colerent. *Quænam DEUS venter est.* Et hoc modo qualem vitam Redemptoris non inferunt injuriam? frustra pro illis pauper fieri, frustra obedire, frustra se humiliare, frustra tanto cum dolorum excussu pati voluit; omnem enim exemplorum copiam, quam vivens nobis reliquit, ad imitandum proposuit, ut actiones illius essent visibilis simul & infallibilis bene vivendi norma. *Christus passus est pro nobis, vobis reliquit exemplum, ut sequamini vestigia eius.* Illius loco peccatores alios, quod imitentur, exemplum constituunt; & hoc est Diabolus, cui adeo vitam mortuam sunt similes, quemadmodum Filium indole refert patrem suum. *Hæc Christus illos Demonis Filios appellat. Vox ex patre Diabolo est.* Ab illo adhibentur Dei mandata nibili facere, superbire, vanâ efferti gloriâ, sequi plura quam Deum ipsum æstimare. O peccatum, peccatum! Nec nomen tuum inter Christianos audiri deberet, cum nis enim tua pervertitas tandem non est aliud, quam vituperabilis vita Jesu Christi contradictio, & quæ sagitta in album adeo purum tangitur ad scopum excussa. *In spem, cui contradicetur.* Nihilominus nullum aliud inter Christianos plus quam abominabile istud peccati nomen auditur.

II.

X. Secundum divini Solis officium supra

supra Horizontem nostrum olim
comparentis, est veracis suae doctrinae
instruptione nos illuminare. *Ego sum
via & Veritas.* In lapsu hominis non
solum propter malitiam voluntas per-
versa est, sed etiam propter ignoran-
tiam intellectus turbatus est; quare
huic tanquam primo hujus micro-
cosmi motori prius debebat adhiberi
remedium. Ecce igitur alterum finem,
propter quem Deus incarnatus est, ut
nimium nos illuminaret, & tanquam
Magister Fidei veritates doceret. *Ego
sum via, & veritas.* Hoc Doctoris
officium inseparabiliter cum altero
Redemptoris conjunctum est, unde
instruptionum, quas sacratissima Hu-
manitas, in Mundum prodiens, à Pa-
tre accepit, illa fuit maximè præcipua,
ut verbis suis nos illuminaret. *Ego
autem constitutus sum Rex ab eo super
Sion Montem Sanctum ejus, prædicans
præceptum ejus.* Atque ut hoc ipsum
Mundo magis innotesceret, placuit
æterno Patri Divinum hunc Magi-
strum publicè in Monte Thabor quasi
Doctorem laurè insignire, vestire
gloriæ, omnibus hominibus commen-
dare, ut Filij sui lectiones ausculta-
rent. *Hic est Filius meus dilectus, in
quo mihi bene complacui, ipsum audite.*
iple etiam Filius, officio suo jam fun-
gens, nunquam ideo privatas, sed
semper publicas dedit lectiones, ut
ostenderet, illas esse universales. *Ego
in seculo locutus sum nihil.* Tali omni-
no Magistro indigebant homines, qui
solum verè Magister dici poterat: solus
enim datus illas dotes, ad Magisterium
requiritas, perfectè possidebat, hoc

est, scire veritatem, & nôsse alios. *S. Thom.
eandem docere.*
XI. Deus igitur homo factus veri-
tatem, quam docere debebat, perfectè
novit. Quis enim de hoc dubitabit?
Nemo Regionis alicujus situm & mo-
res melius enarrabit, quàm qui in eâ-
dem educatus fuit, pluresque præterea
annos in ea vixit. At Dei Filius na-
tus est, & in æterni Patris corde æter-
nùm vixit. *Unigenitus qui est in sinu
Patris;* ideoque quis melius, quàm
ille, divina nos poterat docere arcana,
qui fidei nostræ Auctor fieri volebat,
illius fidei, quæ non tantum altissi-
mam, sed etiam omnium sensuum no-
strorum cognitione superiorem nobis
Patriam revelat? Alphonfus Arago-
niæ Rex, Astronomus famosissimus,
solebat dicere, eum, qui motus plan-
etarum infallibiliter demonstrare vel-
let, debuisse longo tempore supra
sphasas cælestes habitare. Ecce igitur
causam, cur antiqui Philosophi
apti non potuerint esse Magistri ad veri-
tatem supernaturalem tradendam.
Hic non solum continuò super stellas
habitavit, sed in cælo empyreo inter
splendores Sanctorum commoratus
est, in splendoribus Sanctorum; ita ut
de cælesti Paradiso, mediisque ad il-
lum assequendum loquens, iisdem
verbis uti potuerit, quæ Angelus To-
biæ, cujus ducem itineris ex Ninive in
Reges se obtulerat, retulit. *Novi &
Tob. 5. &
omnia itinera ejus frequenter ambulavi.*
Sinite ergo à me vobis monstrari vi-
am, omnem excuti timorem, notis-
simus est enim mihi terminus, ad
quem vos duco, omnesque ejus vias
novi,

GNERI
CRISTIANUS

novi, nec aliquo tantum tempore illas ambulavi, sed omnibus faculis easde n calcavi.

XII. Quemadmodum autem Filius Dei essentialiter est veritas in cognoscendo, unde etiam errare non potest, sic etiam essentialiter est veritas in loquendo: unde ne quidem decipere potest; id quod omnes Fideles immenso deberet replere gaudio, quibus tam magnus datus est Magister. Siquidem, ut alias vobis dixi, verba Dei tam sunt efficacia, ut id ipsum efficiant, quod affirmant; ita, ut si licet dicere, ipsa falsitas in ore Dei fieret Veritas, cum in Deo idem sit dicere ac facere. *Ipse dixit & facta sunt.* Ideoque de veritatibus à Christo nobis revelatis, magis certi sumus quam de illis, quas oculis videmus, aut manu tangimus, aut ipsa ratione cognoscimus, quia verbo omnipotentis Dei fidem habemus, qui rem quandam affirmans, efficit, ut

Ps. 148. 5.

Justi sunt omnes sermones mei. Non est in eis pravam quid, neque perversum. Charissimi, quid vobis videtur de hoc divino Magistro? An non deceret semper fixam doctrinam illius intendere mentem, cum certi sumus, nos illi credentes errare non posse? ob hanc causam magis semper vivacissimè respicit suum polum, quia hic, cum immotus sit, fallere non potest.

Prov. 8. 9. h.

XIII. Verum quod amplius est, Christus divinæ scientiæ infinitæ alteram, magisterio aded propriam, conjunxit prerogativam, quæ est, non tantum scire, quæ docenda sunt, sed

etiam nosse eadem docere, Quæ divina ipsius verba merito ingesto comparantur, quæ non tantum continent, sed imprimunt veritatem. *Veni Domini concutientis desertum,* inquit Propheta. Veniens in Mundum Salvator, illum quasi desertum invenit, quod verborum suorum efficaciam surlum deorsumque invenit. *Deserta in ubertatem versa.* Mutavit leges, invertit dictamina, direxit desideria, nova dogmata antiquis plene contraria stabilivit. Efficit, ut quod prius sperabatur, nunc timetur; quod prius erat horrore, nunc desideretur; quod cunctis erat odium nunc ametur. O admirabilem mutationem; Divini hujus Magistri loquendi efficaciam dignissimam! Si mirabilem verborum ipsius vitæ æternæ vim cognoscere velitis, memineritis tantum illius, quod supra dixi, id est, ante Adventum Christi, quasi à toto Mundo adoratos fuisse. Dæmones, nunc autem propè ab universo Deum adorari. Ab hac Cognitionis mutatione apertè emendatio Mundi potest intelligi, quemadmodum ex oculorum serenitate ægri convalescentia arguitur. Tali ergo Magistro indigebat humanum genus, nec alius ullus sufficiebat: tam profundis enim ignorantia tenebris equaliter omnes involvebantur homines, tantaq; turgebant superbiâ; & cum sicut ignorantes, indigerent instructione, tanquam superbi eandem volebant admittere; persuadentes sibi se quantum satis est, nosse: similes illis spiritibus quæ quod magis vacuz sunt, eò altius

capita

capita tollant. Opus igitur erat nobis Magistro, qualis est ille, id est dicitur, qui esset veritas in sciendo, & veritas in imprimendo, infinitamque contineret sapientiam ad veritates incognitas nobis revelandas, infinitamque potentiam ad easdem persuadendas. Quod reipsa ostendit. *Erat doctus sicut potentiam habens, & non sicut Scriba eorum, & Pharisei.* Quare quotidie à Christianis divinæ providentiæ agendæ essent gratiæ, se hoc tempore natos esse, quo tam famosa & florida schola à Christo unico Mundi Doctore jam aperta fuit. *Erunt oculi tui videntes Præceptorem tuum; & auris tua audient verbum post tergum moventis: Hac est via: ambulate in eâ, & non declinetis neque ad dexteram, neque ad sinistram.* Certè si Philippus Rex Macedonum pluriæ æstimavit, quàm integrum acquisivisse regnum, quoddam tempore filium habuerit, quo Aribolem ipsi Magistrum dare potuit, quanto plurius unusquisque nostrum facere deberet, se hoc magni Vitæ Magistri tempore Mundo natum fuisse? XIV. Nihilominus videte, quantum sit hæc abominatio! Peccatores ad Salvatoris doctrinam recipiendam tam sunt refractarii, ut etiam omnino illi se opponant. *In signum, non contradicuntur.* Quod est inter omnia Evangelij dogmata, cui temerarij peccatores non contradicunt, dum in contemptum verborum Christi, felicitatem suam in carnis voluptatibus quaerunt, quam Christus in solis mensuris ad caelestem gloriam consequendam ordinatis inveniri docuit, quæ

sunt penitentia, patientia, virtutes, bonaque opera? Sed quid refert illam esse Christi doctrinam? ipsi pro arbitrio suo credere volunt, nec quidem veritati fidei dignantur præbere aures. An hæc, quæ dico, probare non possum? Ite ad quendam vindictæ cupidum, & dicite illi, Evangelij doctrinam esse; veniam inimicis impetientiam. Statim hic vobis respondebit; id fieri non posse, hac in re de honore suo agi. Ite ad alium, qui pecuniam multo plurius facit, quàm Deum, & dicite illi, Evangelium minari divitiibus væ! *Va vobis divitibus!* egenis fausta ominari: *Beati pauperes:* verba hæc risu & cachinnis excipiet, nec sibi unquam persuadebit, hominem inopem feliciorum esse, quàm divitem. Quin etiam ipsum mortificationis, molestiæ & crucis nomen plus horrent, quàm mortem; nec timent offendere Deum, modò voluptatibus tempore vitæ suæ frui possint. *Voluptatum magis amatores quàm Dei.* Et hoc non est solum non vivere Christianorum more, sed ne quidem, ut Christianum credere. *Dixerunt Deo: Recede à nobis, scientiam viarum tuarum nolumus.* Duas scientiarum species Christus nos docuit in Evangelio. Una est Veritatum speculativarum, sicut exempli gratiâ est mysterium Sanctissimæ Trinitatis; altera est veritatum practicarum; velut est, solum timere Deum; ante omnia animæ querere salutem; divinorum præceptorum observatione cælum lucrari. Prima scientia, quæ est scientia finis, bene quidem à peccatoribus admittitur; non autem secunda, quæ

GNERI
TRISTIANUS

est scientia mediocri. Imò hanc rejiciunt. *Scientiam viarum tuarum nolumus.* Viam sibi fingunt pro arbitrio suo, voluntque sit bona; & quamvis toto anno totaque vitâ suâ viam ingrediantur Inferni, nihilominus sibi persuadent, illâ ad cælum se ducendos. Quâ igitur majori Divina sapientia affici potest injuriâ, quàm quòd illi fides non adhibeatur? Mendacij aliquem arguere, præcipuè virum honoribus conspicuum, major est despectus, quàm dici possit. Prorsus idem licet non verbis, sed operibus, id est magis liberè ab omnibus dicitur Christianis; qui voluptates sequuntur, quas Christus suasit fugere, fugiuntque mortificationes, quas ille querere & amare docuit; tales pleni iniquitatibus, actionibus suis salutis viam à Christo in hoc mundo mon-

Luc. 7. 7. stratum contemnunt: ad dandam scientiam salutis. Imò dogmatibus omnino contrarijs cathedram erigunt pestilentis, audentque effutire, eos, qui more Mundi non vivunt, carere cerebro; nullis ingenij pollere dotibus, nullum talibus inesse mentis vigorem, esse quidem homines bonos,

Job. 22. 4. sed nulli rei aptos. *Deridetur jussi simplicitas.* Et hæc sunt mutæ illæ vices, quas Magistro suo divino reddunt Christiani, non solum secundum doctrinam ejus non vivendo, sed stultitiam eandem æstimando; cum tamen pro certo teneant Magistris terrenis, quacunque obsequij exhibitione non posse reddi æquivalens; ipsi verò se nimium putant facere, si nomen Christianum gerant, quamvis

postea hoc ipsum nomen gentilibus operibus infament.

XV. Quomodo tanta M. g. suo à Christianis possent inferri injuriæ, si aliquatenus obligationes sui erga illum agnoscerent? est illi opponunt incapacitatem suam quæ thoracem æneum, ut motivis, quæ illarum æstimationem inducere possent, penitus resistent. Proinde festinan Job inquebat, Peccatoris reput non galeâ, sed pinguedine tantum esse. *Cuturrit adversus eum in illo collo, & pingui cervicæ armatus est.* Videte, quàm insolita sit hæc armorum forma. Caput non duro chalybe, sed molli adipe munitum obtectare. Videtur Scriptura his verbis significare velle, quàm male ad Doctrinam Evangelicam apprehendendam; ejusque Magistrum amandam dispositus sit peccator; quia quemmodum pinguedo corporis non eliminata, nec sentit, ita eadem positio quàm alijs armis se muniunt peccatores, ut Evangelio resistent, dicentes, se illud non intelligere.

III.

XVI. Verùm major omnibus hominum erga Jesum Christum ingratitude est illa, quòd non solum illum tanquam viam, sed etiam tanquam veritatem despiciant. Parum fuisset, si Sol ille divinus actiones nostras exemplis suis direxisset, doctrinæque suæ tenebras nostras illuminasset, si non etiam morte sua vitam nostram revivificasset. Necessè est hic notavisse, naturam nostram duplici fuisse subjectam morti; uni pœnæ, alteri

culpa. Erat morti culpa subjecta tam propter peccatum originale, in quo nascimur; quam propter peccata actualia, quae committimus; antiquaque debitum, à Patre Adamo nobis relictum, novis nominibus auge- mas. Hæc mors gratiæ, quæ fuit prima, consequenter post se mortem secundam, hoc est damnationem tra- xit. Ratio erat, quia hoc rerum sta- ta causa nostra omni destituebatur re- medio. Ex unâ parte non decebat, Deo à Peccatoribus offenso pro tantâ injuriâ non satisfieri. Ex alterâ par- te quis unquam potuisset satisfacere? Tam immensæ summæ hoc erat debi- tum, ut ab omnibus possibilibus crea- turis simul junctis dissolvi non po- tuisset.

XVII. Saltem fortè sperari pote- rat, inveniendum aliquem intercesso- rem, cujus precibus mitigatus DEUS liberè remitteret, id quod homo sol- vendo non erat? Verùm quis Seraphi- norum etiam supremorum hoc unquâ ausus fuisset tentare? Quando Rex aliquis terrenus contra Rebellem irâ accenditur, nullus Aulicorum in fa- vorem Rei vel os aperire dignabitur; imò pro læsæ Majestatis reo gratiam petere, quiscunque ille foret, esset se- nitum in omnia secula infamem red- dere. Perpendite igitur, an supremi illi Spiritus minorem erga Dei sui Ma- jestatem habuissent respectum, quam homines erga vilissimæ terræ Majesta- tem habeant? Actum igitur erat de causa nostra in æternum, nec homo a- liud facere, aut sperare poterat, quam post vitam, inter tot mala culpæ trans-

actam, in omnium malorum poenæ pelagus, Daemonumque societatem delabi, ad instar turbidi alicujus tor- rentis, qui post varios errores & ex- undationes tandem in alto mari per- ditur, nec revertitur. Solus Verbi divini amor tam inevitabili huic ja- ctura poterat adferre remedium, hic enim Dominus Divinæ naturæ hu- manam adjungens, ut homo pari po- tuit, & tanquam Deus passionibus suis infinitum potuit dare valorem; ita ut pro peccatis nostris superabundan- ter satisfaceret; nosque à duplici cul- pæ & poenæ morte liberaret.

S. Thom. 2. p. 2. q. 48. art. 2.

XVIII. Atque hic inauditas ipsius- met hujus amoris inventiones adverte- tire. Primò maximum nobis contu- lisset beneficium, si tantùm ab Infer- no nos liberasset, quamvis de cætero in alijs hujus Mundi miserijs immer- sos reliquisset: sed quanta hæc est gratia, quod non tantùm ab Inferno nos liberarit, sed etiam insuper Regni sui perpetuos instituerit hæredes? Si miser aliquis papilio, dum lumen circumvolat, jamjam adurendus, à longè à magno conspiceretur Mo- narcha, ita ut illi compatiens è thro- no suo descenderet, suisque manibus facem extingueret, futurum volatilis hujus insecti rogam, quantum hic papilio Domino erga se tam benigno obligatus non esset? Quod si non solum illum ab his flammis liberasset, sed etiam ad perfectionis gradum A- quila similem extulisset, ita ut ei su- pra nubes parem volandi virtutem tribueret, ibique omni cum securi- tate irretortis oculis, pennisque illu- sis

GNERI
CHRISTIANUS

R. P. Segneri S. I. Christi. instr. Tom. II.

sis non jam faculae flammulam, sed ipsum Solem contempleretur, quanto ampliori beneficio se non obstrictum sentiret miser hic vermiculus? Hæ sunt cerebri nostri imaginationes, quæ nihilominus ne minimam quidem partem debiti nostri erga Christum vitam nostram explicant; inter Deum enim & hominem major infinities est dissimilitudo, quam inter Papilionem & Monarcham. Et inter animalculi hujus combustionem & ad aquilinæ virtutis elevationem, ut solem contempleretur, distantia est infinities minor, quam non est inter æternas infernalium flammatarum pœnas, & æternam gloriæ celestis cum Angelis Dei possessionem, Divinitatisque de facie ad faciem contemplationem. Hoc tamen modo Deus egit nobiscum, ut pro nobis, ut amore nostri homo fieret & vita nostra, qui nostri non indigens, vitam summè beatam agebat.

XIX. Altera adhuc major inventio est, quòd cum Filius Dei minimo aliquo labore omnem humanorum delictorum reatum compensare poterit, ærumnis etiam & doloribus in hoc Mundo inauditis & quos alij nulli æquant, exsolvere voluerit; neque aliquem è nobis minori pretio quam propriâ morte suâ redimere. Unicum solum hujus divinæ vitæ monentem, quo Verbum æternum Incarnatum vivebat, majoris erat valoris, quam vita omnes, licet æternæ omnium creaturarum possibilem. Nihilominus in corde Jesu, licet non in illius mente, plus valuit vita nostra, quam ipsius mors,

quia amor illius pro utilitate nostri lanci alteri pondus addiderat. Robertus Rex Angliæ bellum gerens in Syria fortunâ adversâ in brachio succubitus fuit; quod tamen vulnus leve dici potuisset, nisi illum pessimo, qui regnabat inter barbaros, more, talis veneno imbutum in gravissimum vitæ periculum conjecisset. De tam boæ Regis vita jam desperatum erat, nisi unicum adhuc remedium à Medicis inventum adhiberetur; ut nimirum quæreretur aliquis, qui ad mortis horribis infectum humorem è vulnere exsugeret. Verùm Robertus adhibenda animi moderatione in hoc vitæ genere isti medicationi, tanquam crudeli, repugnabat; abnuens consilium, se periculum vitæ suæ, licet regis, tamen etiam mortalis, in alium, quamvis privatum, transmittere velle. Sed quid expectatis? Amicus Regis uxoris suæ insidias evitare non potuit. Hæc cum Robertus placidè somnium caperet, de nocte summo cum silentio cubiculum intrat, detectoque brachio sensim sine sensu fasciam solvit. Inde admotis sepius labris, summo cum alacritate venenum exsugit, adeoque animosè mortem Regi paratum, sed ab Amore in ipsam translatum, haurit. Affectum adeo generosum stupent historiæ. Sed quid hoc est, si cum amore Christi comparatur, qui crucem etiam pro servo, & quidem rebelli moriturus ascendit?

XX. At pro dolor! omnibus hujus charitatis excessibus peccatores enormem suam reponunt ingratitude, qui opponentes sese Redemptori, qui

morit adeo dolorosa factus est ipsi
vita. Quod duobus horrenda con-
tradictionis modis efficiunt: primo
enim aivine hujus mortis effectus
impediunt; deinde ejusdem causas
renovant. Primum itaque effectus im-
pediunt.

XXI. Primaria Christi intentio,
cur vivendo & moriendo pro nobis
se vitæ nostræ authorem fecerit, fuit,
ut peccatum è Mundo tolleretur. Hoc
signo distinctivo à Sancto præcurso-
re demonstratus fuit: *Ecce Agnus Dei:*
ecce qui tollit peccatum mundi! Ecce
victima, à qua Mundi peccatum de-
struatur. Peccatum nominat gene-
relem, quia Christus non hoc aut
illud in particulari, sed quidquid ra-
tionem peccati participat, destructu-
rus venerat: *Tollit peccatum mundi.*

Nec vobis persuadere, hunc fuisse si-
nem illius secundarium; fuit enim
maximè præcipuus, ita ut unicus fru-
ctus dici possit, quem præterdit vitæ
& passionis suæ. Audite, quid sen-
tiant illius: *Iste omnis fructus, ut au-
ferat peccatum Jacob.* Si ergo hoc
centrum est, ad quod omnes cogita-
tiones, omnia verba, omnes actio-
nes, omnes promissiones, omnes pro-
testationes, omnia beneficia, omnes
labores & angustie, tota denique
vitæ, & Dei hominis mors tetende-
ret, ut iniquitatem destruerent, è
cordibus proferberent, & in abyssum
relegarent, sequitur manifestè à Chri-
stiano peccante, quoad illum, prima-
riam Redemptionis effectum impedi-
ti, illique se vitæ opponere, quam
Christus morte sua nobis dare digna-

tus est. Jam quoque melius, quàm
unquam veritatem illius intelligetis,
quod de peccatoribus affirmat Psal-
mista, ubi ait: *Quosiam qua perse-*
cisti, destruxerunt. Sed quomodo
hoc? quomodo & unde has posse-
derunt vires? Sic enim infelices ipsi,
qui sunt etiam manus divinæ opera,
se destruxissent. Scitisne, quo mo-
do opera Dei destruxerint? Peccatum
renovârunt, ad cuius destructionem
omnia tam divinæ Justitiæ, quàm Mi-
sericordiæ opera erant destinata; imò
quasi ipsi Deus ad mortem destinatus
erat, ut simul cum ipso infernalis cul-
pæ monstrum moreretur. Ita ut jura-
to Christi inimico, in intimo corde
locum dare, proscripitoque hosti in
libero arbitrio nostro asylum concede-
re, sit, Incarnati Verbi vitæ & morti se
opponere, & utramque inefficacem
reddere, ne maximus fructus ab ijs-
dem intentus hauriatur. *Qua perfecisti,*
destruxerunt.

XXII. Quod deterius est, Christia-
ni peccando non solum desideratos à
Christo, vivendo & moriendo pro
nobis, fructus impediunt, sed etiam
hujus mortis causas renovant. Ex-
pressis hisce terminis de modernis
peccatoribus loquitur Apostolus:
Rursum crucifigentes in semetipsis Fi-
lium Dei. Quod duobus modis in-
telligi potest, utroque ingenti hor-
rore plenissimo. Peccatores, inquit
Sanctus Thomas, de novo peccantes
crucifigunt Jesum Christum, quia
idiplum faciunt, propter quod Chri-
stus Crucifixus fuit, quod est pecca-
tum. *Vulneratum est propter iniquita-*

GNERI
CHRISTIANUS

inclinatam, ne lapsus superflitem vitam finiret, in terram demisit, laqueoq; solutum, quibus potuit medius recollivit, tandemque summæ pietatis excessu, ut Judicium manus effugeret, miserumq; in turam collocaret, tercò se in equi tergum posuit: Sed ingratitude etiam à beatis inauditam percipite. Miles hic vix mortis creptus faucibus in via jam planiore advertens liberatorem suum notabilem pecuniæ summam habere, ex improvilo, illum ipsum pugionem quo liqueam sibi abscissum sciebat, extraxit è vagina, totiesque optimi benefactoris sui humeris infixit, donec mortuum equo dejiceret. Inde equi tergo descendens, pecuniâ, armis & vestibus spoliatum nudum in campo corvis & canibus futurum pabulum reliquit; ipse verò additis equo calcantibus fugâ ad tutiora se recepit. Clarissimam, non audientes hoc portentum ingratitude, quâ vix unquam atrociorẽ toto vitæ vestræ tempore intellexeritis, sanguinem vestrum contra hunc latronem, monstem non hominem, accendi sentitis? Atque utinam cujuscuq; peccatoris ingratitude hoc modo narrata non incomparabiliter esset atrocior! Non à gregario milite, sed à Deo exercituum, non à brevi corporis, sed ab æterna animæ simul & corporis morte liberati sumus, & ab infinita illa miseria non facili conatu, gladium forte corpori lethaliter infixum extrahendo, sed immensis cruciatibus nos æterno eripuit exitio; ita ut totum sanctissimum sanguinem suum

è venis profuderit. Tantâ tamen redempti charitate non erubescimus, Divino benefactori nostro mortem inferre, qui tantis cum tormentis vita nostra fieri voluit. *Rursum crucifigentes Filium Dei, & ostentui habentes.*

XXVI. An non igitur jure merito pronunciavit Sanctus Augustinus, infidelem peccantem verè Infernum mereri; sed Christianum peccantem Infernum non mereri, sed mereri, ut ipsius potissimum causâ fiat Infernus, aliisque ipsi cruciando ignis incomparabiliter atdentior accendatur, nec non alia multò crudeliores ultrices illi furie constituantur. Omnia hæc merentur peccata nostra ob circumstantiam quandam, quæ in ipsius etiam Luciferi peccato non invenitur, & est hæc; quòd exemplis doctrinæ & ipsi Redemptoris morti adferentur. Gratia Lucifero, ipsiusq; sequacibus Angelis collata hoc novum non habebat pretium, ut JESU Christi Sanguine tincta esset, quàm habet gratia nobis concessa. *In asserfionem Sanguinis JESU Christi, gratia vobis multiplicetur. 1. Pet. 1. 2.* Id quantumvis etiam infidelium aggravet culpas, nihilominus cujusvis Christiani intolerabiliores reddet, qui non solum, quemadmodum alij homines, redemptus est, sed insuper se sub victricibus Redemptoris signis militare profitetur. *L. Qua dam. c.* Olim leges cuiusvis permittebant, seipsum pro servo vendere, non concedebant tamen militi; sed illum severissimâ morte puniebant. Sic non est dubium, legem divinam nunquam permittere, animam propriam Diabolo

GNERI
CHRISTIANUS

vendere, id enim si faciant, ipsi Turce, Judæi, & Infideles pœnas dabunt. Quotid autem acerbiores à Christiano exigentur pœnæ, qui militiæ Christi nomen dedit, ut iniquitatem debellaret? Magnam infamiam miles Duci suo faceret injuriam, qui cum pro honore illius gloriôsè pugnandum esset, sicut bonus miles Christi, arma abjiceret, fideique suæ professionem erubescens, Inferno se venderet, ut malum illud perpetraret, ad quod destruendum Sacramen-

2. Reg.
31. 25.

to obstrictus est. *Venundatus est, ut faciat malum.* Quare fieri necesse est, malum Christianum Christo magis contrarium esse, quàm infidelem aut Diabolum. Nihilominus Christiani peccantes has veritates non apprehendunt, exemplis, verbis & Salvatoris morti contradicere. *Non sufficit errare eos contra Dei scientiam, sed et in magno viventes insipientia bello, tot et tam magna mala pacem appellant.* At si nunc has veritates non apprehendunt, aliquando certè eas plus satis cognoscent.

Sap. 14.
22.

XXVII. Veniet tempus, & fortè brevi veniet, quando anima, hoc misero soluta corpore, subitò horribile summi Judicis tribunal erectum videbit. Et quid tunc dicet, quando à divino Verbo Incarnato se judicandam intuebitur, non quidem velut alij infideles, sed modo terribiliori acerbiorique, quem patrati ab illa excessus merentur? Alij infideles posita ante oculos illorum Lege naturali, illoque cognitionis, &

confusionis lumine, quo peccantes non carebant, pectoribus ipsorum insito, judicabuntur. Sed Christiani posito ante oculos ipsorum Christo judicium subibunt. *Statuum me contra faciem tuam, cuius nostrum dicere poterit, stantibusque coram divinæ Majestatis ipsius throno pro majori horrore nostro adjungere. Ego sum Jesus, quem tu persequeris.* Ego sum ille Deus, qui cum sum omnium rerum finis, amore tui factus sum tibi via, ut salvareris. *Ego sum via.* Ego sum ille Magister, qui postquam ore Prophetarum tibi locutus sum, extremæ tuæ compatiens ignorantia, de celo descendit, ut ore proprio tibi loquerer, & ut melius intelligeres Divinitatis Mytheria, ut eam aliquando possidendam media necessaria lingua humani explicavi. *Ego sum veritas.* Ego sum ille Jesus, qui corpus meum velut scutum divinæ Justitiæ opposui, & in membris meis jacula contra te evitata excepi. *Ego sum vita.* Et post hæc omnia me persecutus es, nec velut extraneum, sed tanquam ignotum, in dō hostem me habuisti, & hoc usque ad extremum vitæ, nec unquam emendare te voluisti. *Ego sum Jesus quem tu persequeris.* Ad hunc modum quemvis nostrum Christus posset alloqui, omnium injuriarum causam exigere, quas huic exemplari, huic celesti doctrinæ, huic vitæ, tantis pro nobis doloribus exacta, intulimus.

XXVIII. Quid tunc perversus respondet Christianus, non solum omnium

omnium actionum suarum, & vitam perperam actæ reus, sed etiam non minus actionum, & vitæ Dei hominis rationem redditurus, quibus tam aperte contradixit? Si Philosophi antiqui non fuerunt excusabiles, ut asserit Apostolus, eò quòd in scholâ naturæ instructi vivendo Deum non glorificaverint, quem istiismet naturæ auctorem cognoverant: Ita ut sint excusabiles, quia cum cognovissent Deum, non sicut Deum glorificaverunt: Quam exculationem poterimus adferre nos Christiani, qui in scholâ fidei eruditi, Deum confitentur, qui ut ad vitam nos duceret, factus est via nostra & veritas, cum firmiter illi credere & adherere debuif-

semus, moribus nostris plusquam Barbari illum oppugnâvimus? Charissimi, si velimus, adhuc respiciendi tempus habemus; nondum formidandi Judicis partes agit, sed Advocati, quare sincerâ confessione peccatorum nostrorum veniam ab ipso postulemus, verâque & seriâ conversione vestigijs illius insistentes doctrinæ ejus nos conformemus; faciamus denique, quidquid nobis possibile est, ut sublimem illum finem consequamur, pro quo Iesus Christus è cælo in terras descendit, ut nobis primò gratiæ, deinde gloriæ vitam daret. *Ego veni, ut vitam habeant, & abundantius habeant.* Joh. 10. 13.

GNERI
TRISTIANUS

DISCURSUS VI.

De Odio, quo Deus in peccatum fertur.

Boni Regiminis lex est, ut quandoque statera & pondera examinentur, publica que auctoritate approbentur. Valem itaque, ut laudabilis hæc confutendo in utilitatem animæ nostræ introduceretur. Quæ est nostra statera? est ea, quam de rebus habemus, æstimatio. Verùm quoties inter ipsos Christianos hæc fallit? Dicunt bonum malum & malum bonum. Virtus enim non plurius æstimatur, quam tenebræ, despiciturque, è contra peccatum ipsum, quod tamen Inferno

horribilius est, beatum & pulchrum quasi lux ipsa putatur. *Ponunt tenebras lucem, & lucem tenebras.* O perverfa ponderatio, ideoque coram Deo, qui est ipsa veritas, abominabilis! revertimini, igitur, revertimini ad lucem. Bilancem tam falsam examinemus hodie, & Sæcularij, quod fallere nequit, statera conformemus. Immensum Dei Odium, quo peccatum persequitur, perpendamus, discamusque ab illo, quàm justum sit, ut nos detestabile hoc monstrum abominemur. Quare duas hodie veritates exponam, qualitates scilicet divini hujus Odij, ejus